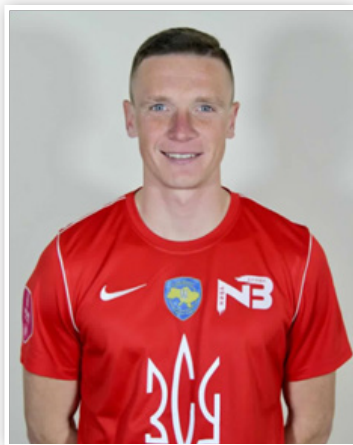

5. ПОШУКИ ОБДАРОВАНOSTI

Володимир Володимирович Тименко,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Київський національний університет технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0001-6489-3352>

УДК 37.013:005.336.2(063)

DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-3\(90\)-109-115](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2023-3(90)-109-115)

ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ ТРЕНЕРІВ ІЗ ФУТБОЛУ ДО ІГРОВОГО ПРОЄКТУВАННЯ / GAME DESIGN

Анотація.

У теорії спеціалізованої спортивної освіти обґрунтовано необхідність психолого-педагогічного супроводу розвитку природної обдарованості спортсменів, а у футбольній практиці недостатньо виявляється готовність тренерів до педагогічного дизайну (ігрового проєктування). Підготовка футбольної гри прирівнюється до «тренерського мистецтва», проєктної творчості (дизайн-творчості). Сформульовано мистецтвознавчі, психологічні, фізіологічні засади розвитку психомоторики й енергопотенціалу футболістів. Актуалізовано психологічні механізми спортивної творчості. Запропоновано анкетування для тренерів із футболу. З'ясовано суперечності між теорією та практикою футбольної гри.

Ментальний тренінг розглядається як цілісна система методів психологічної підготовки спортсменів до змагань, яка використовується в процесі їхнього систематичного виховання та самовиховання. Детально описано ігровий проєкт тренера футболу.

Підсумовано необхідність формування готовності футбольних тренерів до педагогічного дизайну, набуття компетентностей тренера-дизайнера (проєктувальника футбольної гри).

Ключові слова: тренер із футболу; спортивна обдарованість; педагогічний дизайн; ігрове проєктування; педагогічна діагностика.

Футбольна гра розглядається як складне спортивно-мистецьке явище зі взаємопов'язаними діями тренера і футболістів, зовнішнім і внутрішнім середовищами цього спортивного дійства. Існують технології тренерів для створення ігрової настрою спортсменів у зовнішньому футбольному середовищі, де тренерам необхідна фахова спеціалізована спортивна освіта і професійна кваліфікація з футболу зокрема.

Аналогічно мають місце виміри науки та технології для творення благополуччя у внутрішньому середовищі ества обдарованих спортсменів-футболістів. Для цього тренерам потрібна психолого-педагогічна освітня кваліфікація.

Проте між теорією і практикою футбольної гри мають місце суперечності, які стосуються готовності тренерів до педагогічного дизайну і психолого-педагогічного супроводу розвитку природної обдарованості спортсменів до футбольної гри. Звернемо увагу на аналіз спортсменами-футболістами власного спортивного досвіду.

Так, І. Дейнеко називає професійну діяльність тренерів із футболу «тренерським мистецтвом» і зазначає, що він у футбольних змаганнях «вдосконалював не лише майстерність у грі, фізичне тіло, а і власну духовну складову» [1].

Також І. Дейнека зазначає, що є тести, які має знати кожний тренер. Для футболу потрібні природні дані гравця: швидкість, сила та координація, а ще – у якому віці він прийшов у спорт, адже є сенситивні періоди розвитку футболіста, які наздогнати вже неможливо з психофізіологічної точки зору. Так, І. Дейнека висловлює думку, що заняття з футболу бажано розпочинати в сім років – це вік побудови координаційних здібностей, швидкості, гнучкості, що ми зараховуємо до узагальненого поняття «психомоторика». Психомоторика – це комплекс свідомо керованих рухових дій, процес, узагальнюючий психіку з її руховим виразом «м'язовим рухом». Явище психомоторики є полідисциплінарним предметом вивчення в наукових джерелах і психолого-педагогічній практиці, відомої як

психологія довільних рухів, рухова активність, моторна сфера [2].

Порівнюючи футбольну гру із творчістю, І. Дейнека допускає висловлювання «режим футболістів – виснажлива праця»: «Коли були “збори” перед вирішальними іграми, то тренувалися упродовж 20 днів по п’ять разів щоденно: два основні тренування – по 2 години кожне, а додаткові – по 40 хвилин. У менш важливі етапи ігор під час “зборів” тренувалися тричі на день» [1]. Необхідність фізичного навантаження він мотивує тим, що психомоторика футболіста є пріоритетною у взаємодоповненні з такими компонентами футбольної обдарованості, як енергопотенціал і критичність. Кожний футболіст знає з власного досвіду, що лише малий відсоток травм припадає на випадкові фактори. А якщо спортсмен серйозно готується до гри і постійно перебуває «у формі», тоді він завжди готовий до екстремальних ситуацій у грі (зіткнення, навантаження через «не можу» тощо) [1].

Враховуючи думку професійного футболіста про футбольну гру як проєкту творчість (дизайн-творчість), ми доходимо висновку, що футбольна обдарованість і, зокрема, психомоторика як компонент такої обдарованості має розвиватися у футболістів із використанням психолого-педагогічного супроводу і потребує педагогічного дизайну – навчального дизайну (ID – Instructional Design), проєктування навчальних систем (ISD – Instructional System Design) – практики системного проєктування, розроблення і впровадження ефективних моделей освітнього середовища з метою привабливого, комфортного, інформаційно та технологічно збалансованого, креативного набуття компетентностей учасниками освітнього процесу [3].

Упродовж майже всієї історії діяльності людей психомоторика і її функції були і залишаються нині здебільшого засобом створення другої природи людини – культури, що є носієм духовних надбань людства, мальовничих полотен, скульптур, архітектури, техніки, технологій («техно» як майстерність), а також проєктної технології дизайну, названу В. Сидоренком «естетикою проєктної творчості» [4]. Проте мистецтвознавчі засади естетики спортивної дизайн-творчості, педагогічного дизайну в спортивній спеціалізованій освіті досі не сформульовано.

Так, С. Максименко зазначає, що активність психомоторики є важливою умовою діяльності, ставленням до предметів, які створюються або перетворюються на досконалу гармонію. Вона виступає властивістю психічного відображення, що забезпечує точність образу, адекватність його предмету та регуляційні функції [5]. Проте психологічні засади педагогічного дизайну в спортивній спеціалізованій освіті, а зокрема у професійній підготовці футбольних тренерів, також досі не сформульовано.

Дослідниця С. Кондратюк визначила взаємопов’язані функціональні сфери психомоторної

активності студентів (нейродинамічна, координаційна, енергетична, особистісна), їх внутрішні особливості (визначається взаємозв’язком різних фізіологічних процесів, становить його зміст) та зовнішній прояв (визначає напрямок, амплітуду, узгодженість окремих рухових актів, тобто форму дії), врахування яких надає можливість підвищити результативність процесу адаптації засобом покращення психомоторної активності [6]. Виокремлення означених сфер здійснювалося з огляду на рівні функціонування людини як біологічного організму, індивіда та особистості. Проте фізіологічні засади психомоторної активності (енергетичні, особистісні) недостатньо обґрунтовані в моделях формування готовності футбольних тренерів до професійної діяльності.

Нами було взято до уваги психологічні механізми спортивної творчості, що з’ясовані та сформульовані психологом, спеціалістом із психології підлітків і спортивної психології В. Клименком [7]. Теорія творчості В. Клименка розкриває механізми творчості в єдності основних функцій психіки: відображувальної, проєктувальної та матеріалізаційної (опредметнюючої). У єдності вони зумовлюють появу відкриттів, винаходів і художніх образів. Досліджується структура механізму творчості та його онтогенетичний розвиток. Головними компонентами механізму творчості в працях В. Клименка виступають такі психічні утворення:

- почуття, функціями яких є порівняння та оцінювання предметів;
- уява, необхідна для побудови образу неіснуючого;
- мислення, призначене для відображення неіснуючого (відсутнього в ситуації);
- енергопотенціал – надає можливість дій (мотиви, воля);
- психомоторика – необхідна при матеріалізації образів

Важливу роль у теорії творчості В. Клименка відіграє поняття гармонії між усіма складовими механізму творчості. За ознакою гармонійності він вирізняє п’ятнадцять типів творчої індивідуальності, які об’єднані в три групи:

- 1) однодіючі, якщо домінує одна зі складових механізму творчості (мислення, почуття, уява);
- 2) дводіючі, якщо добре виражені два компоненти, але один із них провідний;
- 3) тридіючі (гармонійні), якщо однаково добре розвинені всі три механізми творчості, а їх використання регулюється залежно від особливостей задачі.

У механізмі проєктної творчості (дизайн-творчості) взаємодіють три складові «множинного інтелекту» (термін Г. Гарднера): вербальна, емоційна і практична [8].

Теорія творчості В. Клименка і теорія «множинного інтелекту» Г. Гарднера є вагомими теоретичними засадами формування готовності до

педагогічного дизайну в майбутніх футбольних тренерів.

У моделі готовності тренерів із футболу до педагогічного дизайну нами виокремлено психомоторику, енергопотенціал і критичність, що зумовлюються практичним, емоційним і вербальним інтелектами футболістів. У педагогічному дизайні – це готовність футбольних тренерів до синтезованих проявів творчості трьома інтелектами, що забезпечують *колективну рефлексію команди*:

- продукування і формулювання проектно-творчих задумів: вербальний інтелект забезпечує спільне розуміння проекту командної гри;

- інформаційно стисла і естетично приваблива подача дизайнерської пропозиції тренера футбольній команді з використанням сучасних засобів UI/UX-дизайну: емоційний інтелект зумовлює пробування командного енергопотенціалу;

- відеоролик футбольної гри-проекту, розроблений сучасними засобами мультимедійного дизайну і доступний для відеотренінгу кожним футболістом команди: практичний інтелект активізує психомоторну активність кожного футболіста з урахуванням його місця в командній грі.

У футболі важливим етапом підготовки є план гри, проектування гри (game design). Ігровий проєкт тренера-дизайнера визначає підхід, якого необхідно дотримуватися, щоб забезпечити логічне продовження тренувального заняття. Цей документ не є обов'язковим, а лише орієнтиром на ідеальну модель, орієнтиром, який може замінитися ефективнішою проектною ідеєю. Ігрове проектування (game design) – це набір елементів, компонентів, спрямованих на визначення поведінки команди та гравців відповідно до різних фаз гри. Його мета полягає в тому, щоб точно регулювати різні плани гри, пов'язані з захистом та атакою команди.

Створюючи ігровий проєкт, важливо подумати про його ціннісний зміст. Якщо пріоритетом у грі є креативність, то тренерський стиль управління грою має сприяти виявленню креативності гравців. У такому разі пріоритетною в тренера має бути толерантність, а не амбіційність. Він має виявляти толерантність до ініціативних гравців, що здатні до ризику заради ігрового успіху. Ціннісний зміст ігрового дизайну є каталізатором для виявлення колективного енергопотенціалу команди.

Ігровий дизайн (ігрове проектування) футбольного матчу має здійснюватися з урахуванням конкретного футбольного середовища команди, зокрема: концепції тренера – від етапів гри (тактики) до засобів дій (фізичних і пізнавальних можливостей); навичок гравців; системи гри; культури футбольного клубу та культури регіону; стилю і цілей команди. Тренер має розставити пріоритети своїх втручань, визначивши моменти, над якими важливо і терміново працювати.

Тренер, щоб реалізувати ігровий дизайн, має виявляти труднощі та мобілізувати ресурси, а саме:

фізіотерапевта, тренера воротарів, асистента, відео проєктор тощо.

Отже, тренер є менеджером ігрового проєкту, він має заряджати енергією та стимулювати для досягнення різних цілей проєкту. Для цього він повинен бути спроможним керувати діяльністю групи загалом: заняттями, плануванням, подальшими діями. Щоб досягти цього, важливо знати характерні особливості учасників гри і спілкуватися в комунікаційних мережах: визначати цілі та цикли навчання, технічні зустрічі тощо. Тренер повинен мати повне бачення діяльності своєї команди та процедур, які її складають. Окрім того, він повинен мати глобальне бачення техніки тренінгу, повернення до процедур діяльності, структури змісту тренінгу, тренувальних тижнів.

Тренер чітко, узгоджено та раціонально оцінює стан, еволюцію та наслідки дій для функціонування команди. Він також оцінює здатність гравців працювати разом у визначених межах для досягнення поставлених цілей. Для цього існує багато засобів: відео, опорні ситуації, спостереження та оцінка гри на змаганнях. Під час останнього етапу тренер оцінює прогрес і досягнення. Він також оцінює рівень автономності.

Ігровий проєкт ніколи не є остаточним. Він досить еволюційний і відкритий, тому, імовірно, буде модифікований відповідно до потреб моменту, обставин, розвитку навичок тренера та/або його персоналу.

Недостатньо обмежуватися розподілом гравців для атаки чи робити ставку на швидкі атаки. Здатність команди адаптуватися та бути гнучкою у виборі моделей ігрового дизайну, безсумнівно, є найважливішим важелем ефективності становлення і розвитку футбольної команди.

Психомоторна командна рефлексія футболістів підтримується іншим компонентом їхньої обдарованості природною здатністю до футбольної гри. Психомоторика футболістів зумовлюється енергопотенціалом, що підвищується методом ментального тренінгу. У сучасній теорії та практиці спортивної психології ментальний тренінг (від англ. *mental* – розумовий, психічний) розглядають як цілісну систему методів психологічної підготовки спортсменів до змагань, яка використовується в процесі їхнього систематичного виховання та самовиховання. Тому зміст понять «психологічна підготовка» (ПП) і «ментальний тренінг» (МТ) у вітчизняній спортивній психології тотожні.

Ментальний тренінг необхідний для пониження негативного впливу стрес-факторів на футболіста, з-поміж яких: конфлікти із тренером, товаришами по команді або в сім'ї; неб'єктивне суддівство; відтермінування початку матчу; положення фаворита команди суперників; докори тренера або товаришів під час гри; недостатнє матеріальне забезпечення змагань; значна перевага суперника; несподівано високий результат суперника / відсутність відомо-

стей про нього; завищені вимоги тренера; тривалий переїзд до місця проведення змагання; зовнішні подразники (зорові, акустичні, тактильні); попередні поразки від суперників; негативна реакція глядачів тощо. Отже, стан психомоторики та енергопотенціалу футболістів педагогічно і психологічно доцільно діагностувати перед грою.

Анкетування є одним із пріоритетних механізмів, що застосовуються для сприяння професійному навчанню тренерів. Механізм анкетування зорієнтований безпосередньо на футболіста гравця. Застосування анкет є необхідним для діалогу про футбольну гру способом «проектування ідей» (англ. *designing ideas*). Проте анкетування способом дизайн-ідей є значною проблемою для підготовки майбутніх тренерів із футболу, оскільки педагогіка спорту недостатньо поширена в закладах спеціалізованої спортивної освіти.

В анкетуванні педагогічно доцільні питання мають створювати низку можливих відповідей або рішень, а не спонукати його учасників до задалегідь визначених відповідей, які вважаються правильними чи неправильними. Педагогічна компетентність футболіста тренера виявляється в його здатності формулювати відкриті питання, що спрямовані на стимулювання діалогу, мислення та роздумів учасників футбольних ігор, а також на дослідження різних точок зору футболістів щодо гри.

Відкрита дискусія з використанням способу «обговорення ідей» має зумовлюватися попереднім футбольно-ігровим досвідом майбутніх тренерів, який дає змогу роздумувати над цим досвідом і досягати узгодження плану дій щодо наступного ігрового поєдинку, де вони експериментують зі своєю узгодженою стратегією.

Педагогічна компетентність зумовлює майбутнього тренера уникати критики чи говорити футболістам гравцям, що вони помиляються. Такі способи взаємодії тренера з футболістами гравцями не є ефективними, зовсім не сприяють спільному проектуванню ідей, творчості та радості від спільного розв'язання спортивних проблем. З огляду на це, важливо здійснювати професійну підготовку май-

бутніх футбольних тренерів до активного навчання, зорієнтованого на футболіста гравця, шляхом спільного розв'язання спортивних проблем.

Майбутні тренери футболу мають заохочуватися до формулювання проєктних ідей, доцільних для подолання тактичних або технічних ігрових проблем. Проєктувальний підхід гарантує, що майбутні тренери зосереджуватимуть дискусії безпосередньо на рішеннях, а не на проблемах і покараннях спортсменів. Завдяки способу «*designing ideas*» тренер не лише сприяє навчанню футболістів, а й сам стає учасником навчального процесу. Внесок тренера в дискусію полягає в тому, щоб сприяти позитивному задоволенню від опитування та ставити запитання про те, які варіанти чи стратегії можуть бути найдоцільнішими. Педагогічний підхід, зорієнтований на рішення, а не на проблему, допомагає майбутньому футбольному тренеру зрозуміти, що ігрові помилки розглядаються нами як важлива частина навчання футбольних тренерів через практично-ігровий досвід, що сприяє стійкості, креативності спортсменів, колективним зусиллям та задоволенню, зумовленому відкриттям нових ігрових тактик і стратегій.

У футбольній команді досягається співпереживання, співчуття, значущі стосунки, відчуття зв'язку та взаємопідтримки один одного як на футбольному полі, так і поза ним.

Найефективнішим прийомом посилення навчальної мотивації майбутніх футбольних тренерів ми вважаємо зв'язок не лише з практичним досвідом ігрового середовища, а насамперед – з пробудженням ряду асоціацій з позитивними ігровими ситуаціями. У такому випадку мозок спортсмена сам налагодить внутрішню гармонійну структуру життєвих сил. Необхідне розроблення системи заохочень і стимулів. Усе це перетворить підготовку майбутніх футбольних тренерів на цікавий процес, а робочий простір – на середовище для розкриття їхніх творчих здібностей і нових знахідок.

Спосіб «проектування ідей» пропонуємо викладачам розпочинати опитувальником «Педагогічна компетентність тренера з футболу» (табл. 1) [9].

Таблиця 1

Опитувальник «Педагогічна компетентність майбутнього тренера з футболу»

№	Питання тесту
1.	Ви складатимете детальний план тренувань з футболу?
2.	Ви складатимете план тренувань футболістів лише в загальному вигляді?
3.	Чи часто Ви відхилятимете від плану тренувань?
4.	Чи відхилятимете Ви від плану тренувань, помітивши недоліки в навичках та уміннях спортсменів або труднощі у виконанні тренувальних завдань?
5.	Чи відводите Ви більшу частину тренування для пояснення нових тренерських завдань?
6.	Чи постійно Ви стежитимете за тим, як засвоюються футболістами тренерські завдання?
7.	Чи часто Ви звертатимете до спортсменів із питаннями в процесі пояснення нових завдань?
8.	У процесі здачі контрольних нормативів Ви увагу приділятимете кожному спортсмену?
9.	Ви завжди вимагаєте від спортсменів абсолютно правильного виконання тренерських настанов?
10.	Ви будете домагатися, щоб футболісти самостійно виправляли свої помилки?
11.	Ви часто будете використовувати різноманітні засоби для розучування нових футбольних комбінацій?
12.	Як часто Ви будете міняти напрями роботи на тренуваннях?
13.	Чи будете Ви допускати, щоб здача контрольних нормативів спонтанно перейшла в розучування нових вправ?
14.	Ви одразу відповідатимете на неочікувані питання спортсменів?
15.	Ви постійно стежитимете за активністю всіх спортсменів під час тренувань?

продовження таблиці 1

16.	Чи може недостатня готовність або настрої футболістів під час тренувальних занять вивести Вас із рівноваги?
17.	Ви завжди самі виправлятимете помилки спортсменів?
18.	Ви завжди як тренер вкладатиметеся в рамки тренувань?
19.	Ви суворо стежитимете за тим, щоб спортсмени виконували вправи самостійно, без підказок і допомоги?
20.	Ви завжди детально оцінюватимете виконання кожної тренувальної вправи футболістів?
21.	Чи суттєво відрізнятимуться ваші вимоги до сильних і слабких спортсменів?
22.	Часто Ви хвалитимете спортсменів за добре виконані тренувальні вправи?
23.	Часто Ви сваритимете спортсменів за погано виконані тренувальні вправи?
24.	Часто Ви контролюватимете навички і вміння спортсменів?
25.	Часто Ви повторюватимете вже вивчені тренувальні вправи?
26.	Ви здійснюватимете перехід до вивчення нових вправ, не будучи впевненими, що попередні засвоєні всіма спортсменами?
27.	Як Ви думаєте, спортсменам цікавими будуть Ваші тренування?
28.	Як Ви думаєте, спортсменам комфортно буде у Вас на тренуваннях?
29.	Ви постійно підтримуватимете інтенсивний темп тренувань?
30.	Ви надто переживатимете невиконання спортсменами Ваших вимог?
31.	Ви завжди вимагатимете чіткої дисципліни на тренуваннях?
32.	Вас відволікає «робочий шум» на тренуваннях?
33.	Ви часто аналізуєте власні досягнення на тренуваннях із футболу?

Обробка результатів. За кожний збіг із ключем нараховується 1 бал (відповідь «Так»). Для визначення домінантного тренерського стилю взаємодії з командою рекомендовано використовувати

вираженість того чи іншого стилю у відсотках. Для цього кількість набраних балів необхідно розділити на загальну кількість питань, що входять до шкали (табл. 2).

Таблиця 2

Стилі взаємодії тренера із футбольною командою

№	Стилі взаємодії із командою	Вираженість стилів
1	Емоційно-імпровізаційний – ЕІС (15 запитань)	2, 3, 5, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 21, 22, 26, 27, 28, 29
2	Емоційно-методичний – ЕМС (25 запитань)	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.
3	Помірковано-імпровізаційний – РІС (17 запитань)	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 20, 22, 25, 26, 27, 28.
4	Помірково-методичний – РМС (16 запитань)	1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 31, 32, 33.

Таким чином, діагностика готовності до педагогічного дизайну тренерів з футболу необхідна для вдосконалення їхніх фахових компетентностей з ігрового дизайну (планування гри). У навчальних програмах мають враховуватися потреби тренерів у педагогічному дизайні і наявність творчої обдарованості футболістів, що виявляється у: взаємодії їхньої психомоторики, зумовленої практичним інтелектом; енергопотенціалі, що зумовлений емоційним інтелектом; критичності, що зумовлена вербальним інтелектом. Тренери зі значним досвідом ігрового проектування покликані передавати набуті футбольні навички молодим здобувачам спортивної освіти з футболу, зорієнтовувати їх на психічну витримку, запобігання надмірних покарань гравців.

Володіючи готовністю до педагогічного дизайну, тренер покликаний позиювати себе як організатор-селекціонер, творчо втілювати методичні рекомендації з ігрового проектування в навчально-тренувальний процес. Ефективність роботи тренера залежить, з одного боку, від умінь «побачити» обдарованого футболіста, а з іншого – прищепити йому потребу самоудосконалення. Тренер здійснює загальну стратегію діяльності команди, планує цілі та завдання для кожного спортсмена: а) тренер – формальний і неформальний лідер; б) тренер – керівник, який визначає структуру, кількісний склад, планує і скеровує діяльність гравців на виявлення командної рефлексії у футбольних змаганнях. Якісний аналіз змагальної діяльності в спортивних іграх

є провідним компонентом і складовою частиною високої професійної майстерності футбольного тренера.

Традиційні підходи до підготовки тренера з футболу в системі спеціалізованої спортивної освіти потребують перегляду, а процес навчання мають орієнтуватися на формування готовності до педагогічного дизайну, набуття компетентностей тренера-дизайнера (проектувальника футбольної гри).

Використані літературні джерела

1. *Здоровило Т.* Колишній футболіст, викладач Ігор Дейнеко: «Мій перший тренер порівнював футбол із творчістю» / Т. Здоровило. – URL: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3495/188/136208//>.
2. Психомоторика. – URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0>.
3. *Тименко В. П.* Педагогічний дизайн. Практична обдарованість. Естетична обдарованість / В. П. Тименко // Енциклопедія освіти: 2-ге вид. Київ: Юрінком Інтер, 2021. – 1148 с.
4. *Сидоренко В. П.* Генезис проектної культури і естетика дизайнерської творчості / В. П. Сидоренко. – URL: <https://cheloveknauka.com/genezis-proektnoy-kultury-i-estetika-dizaynerskogo-tvorchestva>.
5. Загальна психологія: підруч. для студентів вищ. навч. закладів / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко. – Київ: Форум, 2000. – 341 с.

6. Кондратюк С. М. Особливості психомоторної активності студентів у процесі адаптації до навчання / С. М. Кондратюк. – URL: https://theses.oa.edu.ua/DATA/40/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA_dis.doc.pdf.

7. Вивчення питань психології творчості українськими вченими. – URL: https://pidru4niki.com/79961/psihologiya/vivchennya_pitan_psihologiyi_tvorchosti_ukrayinskimi_vchenimi.

8. Множинний інтелект: від теорії до практики. – URL: <https://osvita.ua/school/method/1740/>.

9. Силич Є. В. Ставлення спортсменів і тренерів до психологічної підготовки / Є. В. Силич // Молода спортивна наука України: зб. наук.праць з галузі фізичної культури та спорту. – 2010. – Т. 1. – С. 298–303.

References

1. Zdorovylo, T. Kolyshnii futbolist, vykladach Ihor Deineko: «Mii pershyi trener porivniuvav futbol iz tvorchistiu» [Former football player, teacher Ihor Deineko: “My first coach compared football with creativity”]. Retrieved from: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/3495/188/136208/>. [in Ukrainian].

2. Psykhomotoryka [Psychomotorics]. Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0>. [in Ukrainian].

3. Tymenko, V. P. (2021). Pedagoghichnyj dyzajn. Praktychna obdarovanistj. Estetychna obdarovanistj [Pedagogical design. Practical giftedness. Aesthetic giftedness]. *Encyklopedija osvity – Encyclopedia of education* (2nd ed.). Kyiv, 1148 p. [in Ukrainian].

4. Sydorenko, V. P. Henezys proektnoi kultury i estetyka dyzainerskoi tvorchosti [The genesis of project culture and the aesthetics of design creativity]. Retrieved from: <https://cheloveknauka.com/genezis-proektnoy-kultury-i-estetika-dizajnerskogo-tvorchestva>. [in Ukrainian].

5. Maksymenko, S. D., Zaychuk, V. O., Klymenko, V. V., & Soloviyenko, V. O. (2000). Zahalna psykhologhiya [General psychology]. Kyiv, P. 341. [in Ukrainian].

6. Kondratiuk, S. M. Osoblyvosti psykhomotornoi aktyvnosti studentiv u protsesi adaptatsii do navchannia [Peculiarities of psychomotor activity of students in the process of adaptation to learning]. Retrieved from: https://theses.oa.edu.ua/DATA/40/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA_dis.doc.pdf. [in Ukrainian].

7. Vyvchennia pytan psykhologii tvorchosti ukraïnskymy vchenymy [Study of issues of the psychology of creativity by Ukrainian scientists]. Retrieved from: https://pidru4niki.com/79961/psihologiya/vivchennya_pitan_psihologiyi_tvorchosti_ukrayinskimi_vchenimi. [in Ukrainian].

8. Ghardner, Kh. Teorija mnozhynogho intelektu [Theory of multiple intelligence]. Retrieved from:

<https://chemeducation.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/14/2019/1183.pdf>. [in Ukrainian].

9. Sylych, Ye. V. (2010). Stavlennia sportsmeniv i treneriv do psykhologichnoi pidhotovky [Attitude of athletes and coaches to psychological training]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy – Young sports science of Ukraine*. Vol. 1. P. 298–303 [in Ukrainian].

Tymenko Volodymyr, Third (Educational and Scientific) Level Holder of Kyiv National University of Higher Education University of Technology and Design, Kyiv, Ukraine

PEDAGOGICAL DIAGNOSTICS OF THE READINESS OF FOOTBALL COACHES FOR GAME DESIGN

Summary.

Contradictions between the theory and practice of the football game have been clarified. The theory of specialized sports education substantiates the need for psychological and pedagogical support for the development of the natural talent of athletes, and in football practice, the readiness of coaches for pedagogical design (game design) is insufficiently demonstrated. Preparation for a football game is equated to “coaching art”, project creativity (design-creativity). The artistic, psychological, and physiological foundations of the development of psychomotor skills and energy potential of football players are formulated. The psychological mechanisms of sports creativity have been updated. A questionnaire for football coaches is proposed.

The concept of “pedagogical design” is defined as the practice of systematic design, development and implementation of effective models of the educational environment with the aim of attractive, comfortable, informative and technologically balanced, creative acquisition of competences by the participants of the educational process. Mental training (from the English mental – mental, mental) is considered as a complete system of methods of psychological preparation of athletes for competitions, which is used in the process of their systematic education and self-education. The football coach game project is described in detail.

In the model of readiness of football coaches for pedagogical design, we single out psychomotor skills, energy potential and criticality, which are determined by the practical, emotional and verbal intelligence of football players. In pedagogical design, this is the readiness of football coaches for synthesized manifestations of creativity by three intelligences, which provide collective reflection of the team.

A conclusion was made about the necessity of forming the readiness of football coaches for pedagogical design, acquiring the competences of a trainer-designer (a designer of a football game).

Keywords: football coach; sports talent; pedagogical design; game design; pedagogical diagnostics.